

MONEDE MOLDOVENEȘTI RARE DIN EXPOZIȚIA DE NUMISMATICĂ A MUZEULUI DE ISTORIE A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

de MARIA COJOCĂRESCU

Colecția de monede feudale românești a Muzeului de Istorie a Municipiului București numără peste 3500 exemplare, fiind împărțită între "Colecția Maria și dr.G.Severeanu, secția feudală și Expoziția de numismatică".

Până la apariția unui catalog al acestor monede¹, ne-am propus să facem cunoscut cercetătorilor și colecționarilor monedele feudale românești mai rare aflate în "Expoziția de numismatică".

Obiectul lucrării de față îl constituie prezentarea a șapte monede feudale moldovenești considerate mai rare. De la început precizăm că aceste monede provin din vechea colecția a Muzeului municipal, iar datele despre proveniența și locul găsirii lor nu ne sînt cunoscute. Cu toate acestea considerăm că ele vor constitui surse de informare necesare întocmirii unui "Corpus" al monedelor feudale românești².

Emisiuni monetare ale lui Petru Mușat (1372-1392).

Groși.

1. Av. + SIMPĒTRI + WOIȚOD c.p.e., c.l.i.

Cap de bour cu o stea cu cinci raze între coarne, în dr. o rozetă cu șase petale simbolizînd soarele, în st. semiluna.

Rv. + SIMOLDAVIĒNSIS 2 c.p.

Scut despîcat, în primul cîmp trei fascii, în al doilea șapte flori de crin, dispuse: 2, 2, 2, 1.

AR 17 mm, 0,90 g; nr.inv.74623. Variantă inedită pentru legenda Av.Pl.I., fig.1.

2. Av. + SIPĒTRI + VOIVOI 2 c.p.

Ca mai sus; floarea de crin cu lujer și semiluna dispuse invers.

Rv. + RIWOL < > VIORIL 2 c.p.

Ca mai sus; în cel de al doilea cîmp patru flori de crin dispuse una sub alta.

AR 19 mm, 0,80 g; nr.inv.8294. Tip mai rar; variantă inedită pentru legenda Rv.Pl.I, fig.2.

Emisiune monetară de la Alexandru cel Bun (1400-1432).

Groși.

3. Av. + MONĒALEXANDRI 2 c.p.

Cap de bour cu o stea cu cinci raze între coarne, în dr. rozetă cu cinci petale, în st. semilună.

Rv. + W<D>MOLDOVIĒNSIS 2 c.p.

Scut despîcat, în primul cîmp trei fascii, în al doilea șapte flori de crin dispuse: 2, 2, 2, 1. Deasupra scutului rozetă cu cinci petale, în dr. sigla A cu o globulă dedesubt.

AR 23 mm, 1,5 g; nr.inv.8357. Variantă inedită pentru globula de sub sigla A. Pl.I., fig.3.

Emisiuni monetare de la Pias (1432-1433; 1435-1442).

Groși.

4. Av. + MONETA :: HELIE :: WOD 2 c.p.

Cap de bour cu o stea cu cinci raze între coarne, în dr. rozetă cu cinci petale, în st.semilună conturnată.

- Rv. + WOD::MOLDAVIENSIS 2 c.p.

Scut despicat, timbrat cu o coroană deschisă, cu trei flori de crin, în primul câmp trei fascii, în al doilea șapte flori de crin dispuse: 2.2,2, 1. În dr.scutului sigla: Q, în st.sigla: T.
AR 21 mm, 1,20 g; nr.inv.9740. Variantă inedită pentru sigle. Pl.I., fig.4.

5. Av. + <QLI>AS WOIWODA 2 c.p.

Cap de bour cu coroană deschisă, cu trei flori de crin între coarne, în dr.rozetă, în st.semilună conturnată.

- Rv. + ELIAS <WO> IWODA 2 c.p.

Scut despicat, în primul câmp trei fascii, în al doilea șapte flori de crin, dispuse ca la nr.4.

AE 20 mm, 1,60 g; nr.inv.9744. Variantă rară. Pl.I, fig.5.

Jumătate de gros de la Roman al II-lea (1447-1449).

6. Av. Cap de bour cu stea cu cinci raze între coarne, rozeta și semiluna slab vizibile.

- Rv. Scut despicat, în primul câmp trei fascii, în cel de al doilea cap de bour.

AE 12 x 15 mm, 0,5 g; uzată, marginea știrbită, nr.inv.9753.

TIP rar. Pl.I, fig.6.

Emisiune monetară a Cetății Albe (Asprokastru).

7. Av. Capul de bour cu stea cu cinci raze între coarne, în dr.rozetă, în st. semilună (slab vizibilă). c.p.e.

- Rv. ὈΛΛΟΓΡΟΝΟΛ
c.p.e.

Cruce cu brațele egale și cu puncte între deschizăturile brațelor.

AE 15,5 mm, 2 g; nr.inv.9673. Variantă inedită, legendă retrogradă. Pl.I, fig.7.

Raritatea monedelor descrise mai sus am stabilit-o în urma cercetării publicațiilor apărute pînă în prezent, referitoare la problema monedelor feudale românești.

1

2

3

4

5

6

7

Pl. I.-Monede moldovenești rare (sec. XIV-XV)

- 1 În anul 1980 va fi gata "Catalogul monedelor medievale emise în Țara Românească și Moldova" aflate în "Expoziția de numismatică".
 Încă din anul 1956 Octavian Iliescu a propus realizarea unui corpus al monedelor feudale românești, vezi O. Iliescu în SMIM, 1, 1956, p. 285-383.

MONNAIES MOLDAVES RARES TROUVÉES DANS
 L'EXPOSITION NUMISMATIQUE DU MUSÉE D'HISTOIRE
 DU MUNICIPE DE BUCAREST

Résumé

L'auteur fait une courte présentation pour sept monnaies médiévales roumaines qui se trouvent dans la collection du Musée d'histoire du Municipie de Bucarest. Les dites monnaies sont des variantes inédites des monnaies féodales moldaves connues jusqu'à présent. Elles sont décrites ainsi: 2 groschens émis par Petru Mușat (1372-1392), 1 groschen d'Alexandre le Bon (1400-1432), 2 groschens d'Iliș (1432-1433 ; 1435-1442), 1/2 groschen émis par Roman II (1447-1449) et 1 - émission monétaire de Cetatea Albă (XVe siècle).

LEGENDE DE LA PLANCHE.

Pl. I. - Monnaies moldaves rares (XIVe-XVe siècles).